Zaterdag, 25 Juli 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang. No. 3660

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Het gevaar voor Rusland groeit.

In Rostov wordt gevochten.

Nazies naderen de Don voor Stalingrad.

Duitse communiqué meldt verovering van Novocherkassk.

President Benesj voorspelt Duits vredesaanbod tegen 15 October.

GEVECHTEN IN ROSTOV.

Het Transocean-agentschap beweerde, dat het grootste deel van Rostov in Duitse handen is en dat „slechts een deel van de stad de Sovjets verweerstand bieden. Het breken van de laatste weerstand is echter slechts een quaestie van tijd".

Het agentschap gaf toe, dat rond Voronesj de Sovjet-aanvallen voortgingen en voegde daaraan toe: „Op enkele plaatsen werden de Duitse troepen een weinig teruggetrokken teneinde onnodige verliezen te voorkomen".

Het agentschap beweerde, dat Voronesj zelf in Duitse handen is. Terwijl werd gezegd, dat de Duitse strijdkrachten vele bruggehoofden aan de benedenloop van de Don hielden, zeide het bericht, dat deze slechts van plaatselijk belang zijn omdat grote operaties in de richting van de Caucasus nog niet zijn begonnen (Berlijn, (AP) 24.7).

ZIJ ZULLEN STALINGRAD NIET NEMEN.

Overal wordt gehoord: „Zij zullen Stalingrad niet nemen."

De Russen hechten een grote politieke en sentimentele betekenis aan de stad aan de Wolga welke is genoemd naar den leider van het land, gelijk de betekenis welke zij aan Leningrad hechten. Bovendien — en dit is practischer — is Stalingrad een van Ruslands grote industrie-steden. Een ongunstige factor van Stalingrad is, dat de stad gelegen is aan de verkeerde kant van de Wolga voor de defensie. Zij ligt op de stijgende maar niet op de hoge linkeroever van de Wolga op ongeveer 80 kilometer van het punt waar de bocht van de Don het meest nabij is (Moskou, (AP) 24.7).

PETAR BIJ ROOSEVELT.

Koning Petar van Joegoslavië bracht een bezoek aan Roosevelt en zij gaven gezamenlijk een verklaring uit waarin zij verklaarden het geheel eens te zijn over de voortzetting van de oorlog. De verklaring noemde de schitterende verrichtingen van Generaal Mihailovitsj als „een voorbeeld van de spontane en vastberaden wil om te overwinnen" (Washington, (AP) 24.7).

CAMPAGNE VAN DE AS IN JOEGOSLAVIË.

Het Zweedse nieuwsblad „Aftondbladet" zeide, dat Duitse, Croatische en Hongaarse troepen een „werkelijke campagne" zijn begonnen in Bosnië tegen Generaal Mihailovitsj's guerillatroepen. 1400 Joegoslaven zouden zijn gedood in het district Serajevo (Stockholm, (AP) 24.7).

AARTSBISSCHOP VAN YORK OVER DE DUITSE WREEDHEDEN.

De Aartsbisschop van York veroordeelde de Duitsers voor de „onbeschrijfelijk vreselijke" behandeling van Polen welke — naar hij zeide — een bewede, koelbloedige politiek is voor het uitmoorden van een land, hetgeen als een der grootste misdaden van de geschiedenis bekend zal blijven".

Schrijvende in het diocesaan-blad zeide de Aartsbisschop: „Deze wreedheden worden niet door een handvol sadisten gepleegd, doch door duizenden Duitsers en voor zover wij weten is geen protest gemaakt door hen, die opdracht krijgen hen te plegen, noch door het volk van Duitsland" (Londen, (AP) 24.7).

FRANSE CABINET BIJEEN.

Het Vichy-cabinet wijdde een groot deel van zijn bijeenkomst van heden morgen aan de quaestie betreffende de terugkeer van Franse oorlogsgevangenen uit Duitsland in ruil voor Franse werklieden. Tegelijkertijd zeide een officiële bekendmaking, dat er geen quaestie van aan is, dat elke vrijwilliger het recht heeft den gevangene uit te kiezen, die hij vervangt (Vichy, (AP) 24.7).

RECHTSZAKEN IN FRANKRIJK.

Drie personen werden ter dood veroordeeld en een ander tot 20 jaar dwangarbeid door de militaire Rechtbank op beschuldiging van verraad. De vier betrokkenen waren twee chauffeurs, een boekhouder en een arbeider. De officiële omschrijving van de zaak verklaarde slechts, dat zij een belangrijke zaak was (Clermont Ferrand, (AP) 24.7).

AANVALLEN OP FRANKRIJK.

Het nieuwsbureau van het Britse Ministerie van Luchtvaart zeide, dat gevechtsvliegers van de Royal Airforce 6 vluchten over bezet Frankrijk uitvoerden met aanvallen van geringe hoogte op spoor- en rivierwegen, welke worden gebruikt voor de aanvoer van voorraden. Een grote fabriek nabij Abbeville werd beschoten met kanonvuur en een ontploffing volgde. Een Belgische vlieger van een Spitfire rapporteerde, dat hij 60 Duitse soldaten met machinegeweer neerschoot op het strand van Le Touquet (Londen, (AP) 24.7).

FRANSE VLOOT AANGEVALLEN.

De Vichy-Regering maakte bekend, dat de Franse vissersboot „Notre Dame du Clerge" door een Brits vliegtuig werd aangevallen nabij de Franse Kanaalkust en 2 zeelieden gewond werden (Vichy, (AP) 24.7).

CANADESE OORLOGSPRODUCTIE VERDRIEVOUDIGD.

Het gemeenschappelijke Oorlogsproductie Comité van Canada en de Verenigde Staten maakte bekend, dat de Canadese wapenproductie in het tweede kwartaal van 1942 bijna driemaal zoveel is als gedurende dezelfde periode van het vorig jaar (Ottawa, (AP) 24.7).

REORGANISEREN VAN IRANESE STRIJDKRACHTEN.

De radio van Berlijn zond een bericht uit, waarin werd verklaard, dat een Noordamerikaanse militaire missie in Teheran is aangekomen om de Iranese strijdkrachten te reorganiseren (New York, (AP) 24.7).

VENEZOLAANSE SAMENWERKING.

De Venezolaanse President benoemde Antonio Davilla Delgado tot agent voor de coördinatie tussen de Verenigde Staten en Venezuela. Hij zal de Noordamerikaanse verschepings-voorrangen helpen regelen (Caracas, (AP) 24.7).

OPHEFFEN VAN DE BAN VERZOCHT.

Een Comité van het Canadese Huis van Afgevaardigden stelde voor aan het Parlement, dat de huidige ban op de communistische partij in Canada worde opgeheven (Ottawa, (AP) 23.7).

NAUWE SAMENWERKING.

In antwoord op een vraag in het Lagerhuis antwoordde de waarnemende Leider van het Huis, Clement Attlee, dat Generaal Eisenhower en Admiraal Harold Stark van de Noordamerikaanse strijdkrachten de vergaderingen bijwonen van het Britse Comité van Stafhoofden, „wanneer zij maar daartoe de wens te kennen geven of daartoe worden uitgenodigd."

Attlee zeide: „De nauwste samenwerking bestaat er." De vraag, welke gesteld werd, was of de Verenigde Staten vertegenwoordigd zijn in het Comité van Stafhoofden (Londen, (AP) 24.7).

VROEGERE ROEMEENSE AMBASSADEUR GEDOOD.

Een bericht uit Bucaresti zeide, dat Constantin Grecianu, de vroegere Roemeense Ambassadeur in Berlijn, in Rusland gedood werd waar hij diende als luitenant bij een luchtafweerbatterij (Berlijn, (AP) 24.7).

ADMIRAAL LEAHY AANVAARDT ZIJN POST.

Admiraal William D. Leahy aanvaardde zijn post als Stafhoofd van Roosevelt. (Washington, (AP) 24.7).

BOVEN MALTA.

De Britten meldden, dat 2 Duitse bommenwerpers alsmede 2 Duitse gevechtsvliegtuigen en 1 Italiaans gedurende de laatste 24 uren boven Malta werden neergeschoten zonder verlies voor de Royal Airforce. Er hadden heden twee lichte aanvallen plaats (Valetta, (AP) 24.7).

GEDECOREERD.

Drie Noordamerikaanse mariniers werden gedecoreerd voor heldenmoed bij het helpen redden van schipbreukelingen — waaronder Noordamerikaanse mariniers en verpleegsters — van het Nederlandse schip „Maasdam", dat het vorig jaar in de Atlantische Oceaan werd getorpedeerd en tot zinken gebracht (Londen, (AP) 24.7).

DUITSLANDS SCHEEPVAARTPROBLEEM.

Edwin Shanke seint uit Londen:

Britse bronnen zeiden, dat Duitsland gebrek heeft aan scheepsruimte en een campagne begonnen is om schepen op te halen, die gezonken zijn langs de Europese kust en een program uit te werken voor de bouw van gestandardeerde koopvaardijschepen, gelijk de Noordamerikaanse Liberty-schepen.

De situatie waarvoor het Reich zich gesteld ziet is aldus, dat volgens Britse berichten van de 9 millioen ton aan koopvaardijschepen waarmede Duitsland en Italië de oorlog ingingen, 5,250,000 ton vóór December laatstleden naar de bodem gezonken zijn. Hoeveel tonnage de as sedertdien verloren heeft is grotendeels een quaestie van speculatie, doch Geallieerde communiqué's geven te kennen, dat dit belangrijk is. Terwijl de Britse en Noordamerikaanse vloten Duitslands overzeese handel letterlijk gewurgd hebben worstelen de nazies om de vitale voorraadlijnen te behouden in de Europese wateren, vooral in de Baltische Zee en de Middellandse Zee.

In de Baltische Zee vervoeren Duitse vrachtschepen ijzererts van Zweden naar Noordelijke Duitse havens en voorzien zij de nazie-troepen in Rusland en Finland van voorraden.

Nu er duikboten op jacht zijn in de Baltische Zee wordt dit een gewaagde taak en de Duitsers meldden onlangs hun toevlucht te hebben gezocht tot het convoyeren.

In de Middellandse Zee hangt Duitsland grotendeels af van de Italiaanse scheepsruimte om de legers in Noord-Afrika van voorraden te voorzien, de dienst met Spanje en onbezet Frankrijk te onderhouden en olie in tankers van Roemenië aan te voeren. Britse oorlogsschepen en lucht-patrouilles hebben op deze routes grote verliezen toegebracht aan de scheepvaart (Londen, (AP) 24.7).

DUITSLAND HEEFT TEKORT AAN MANGAAN.

Sir Thomas Holland, Hoofd van de Universiteit te Edinburgh, zeide, dat het tekort aan mangaan, welk Duitsland dreigde met een ramp in zijn munitie-voorraad, een van de voornaamste redenen was waarom de nazies Rusland invadeerden. Hij zeide, dat Duitsland dit metaal nodig heeft voor het harden van staal, meer dan het olie. Hij zeide, dat alle Europese landen zonder de heerschappij van Duitsland „tezamen niet meer kunnen produceren dan een factor van het mangaan, dat nodig is om de staalovens onder Duits toezicht te voeden (Londen, (AP) 24.7).

MOE VAN HET GEESTELIJK FRONT.

Een bericht uit Stockholm in de „National Zeitung" zeide, dat Everre Risnes, de Noorse Minister van Justitie, de Noren heeft gewaarschuwd, dat de nazie-autoriteiten moe worden van het „geestelijk front, dat tegen de nieuwe orde wordt gevestigd." Hij sprak van de mogelijkheid, dat Vidkun Quisling en zijn Nationale Samling partij van de macht zouden worden ontdaan. Volgens het bericht zou Risnes hebben gezegd: „Er zijn ernstige beslissingen op handen in ons land" (Bern, (AP) 24.7).

OP DE ZWARTE ZEE.

Gemeld wordt, dat aan het program van de invasie- en voorraadscheepsruimte van de as, welke geconcentreerd is rond Varna aan de Bulgaarse Zwarte Zeekust met de grootste haast wordt gewerkt om de reeds grote concentratie van schepen aan de onder Duitse toezicht staande Zwarte Zeekusten uit te breiden. De schepen, die door de Duitse strijdkrachten bestemd zijn om tegen de Russen te vechten, moeten echter eerst de beheersing verkrijgen over de Zwarte Zee, die thans niet veilig is voor de Duitse scheepvaart, door een belangrijke Russische duikboten-vloot die de wateren beheerst (Ankara, (AP) 24.7).

Het nieuws van vandaag.

Bij Voronesj blijven de Russen gevoelige slagen toebrengen aan de Duitse strijdkrachten en ten Zuid-Westen van de stad werd een bewoonde plaats bereikt aan de Westelijke oever van de Don. Alle tegenaanvallen van de Hitlerieten werden hier afgeslagen en zij leden hevige verliezen (blz. 1).

In het Zuiden is de situatie echter minder mooi. Hoewel Rostov zelf klaarblijkelijk nog niet genomen is door de Duitsers en hun bewering als altijd wat voorbarig was, wordt waarschijnlijk in de stad gevochten (blz. 1).

Bij Tsimlyanskaya geven de Russen een Duitse oversteek van de Don toe met kleine strijdkrachten, doch deze worden bereids opgeruimd. Het is niet bekend of deze stad door de Duitse troepen genomen is. Novocherkassk is volgens het Duitse communiqué genomen, terwijl Berlijn ook zegt, dat de bocht van de Don ten Westen van Stalingrad genaderd wordt ((blz. 1).

In Egypte hebben maar patrouilleactiviteiten plaats en de hevige gevechten van enkele dagen geleden zijn gekalmeerd terwijl de Britten in het bezit bleven van de veroverde posities. Een en ander doet Londense waarnemers menen, dat Auchinleck spoedig de tweede phase van zijn offensief zal openen (blz. 1).

Larry Allen, de AP-man, die de Britse vloot in de Middellandse Zee overal volgt, seint dat er van Mersa Matruh nu niet veel meer over is. De plaats is als aanvoerbasis voor de as uitgeschakeld en Rommel moet zijn voorraden maar via Benghazi en Tobruk laten komen, die echter ook voortdurend gebombardeerd worden door de lange arm van de Geallieerde luchtmacht (blz. 1).

De scheepvaartsituatie van de as is reeds slecht en zal waarschijnlijk nog slechter worden, niettegenstaande de Duitse pogingen om het Noordamerikaanse scheepsbouwprogram na te doen. Naar het schijnt willen de nazies ook de gezonken schepen langs de Europese kusten gaan ophalen. Een gemakkelijk karwei zal dat niet zijn (blz. 1).

De Verenigde Staten namen de Argentijnse tanker „Victoria" over, een schip, dat de laatste tijd wel buitengewoon besproken is. De maatregel is gerechtvaardigd door een overeenkomst met Argentinië betreffende het schip (blz. 1).

Finland toont tekenen, dat het moe is van de oorlog. Reeds 6 maanden lang voert het een defensieve strijd tegen Rusland en gaat thans steun zoeken bij de Verenigde Staten (blz. 1).

Finland toont tekenen van uitputting.

Argentijnse tanker door de V. S. overgenomen.

Matruh thans plat geschoten.

Scheepvaartprobleem van de As acuut.

WORDT FINLAND MOE VAN DE OORLOG?

James Long seint uit New York:

Finland bracht de suggestie in omloop, dat de Verenigde Staten het zouden kunnen helpen losweken als geallieerde van Duitsland en als mogelijk offer voor Rusland in geval een overwinning der Verenigde Landen. Een soort na-oorlogse garantie van de Verenigde Staten scheen de prijs te zijn en veel wordt gewezen op het feit, dat de Finse strijdkrachten 6 maanden lang slechts de linies tegen de Sovjets houden zonder enige agressieve zetten te doen. De suggestie verscheen eerst in het Stockholmse nieuwsblad „Dagens Nyheter" en won toen meer ruimte in de Republikeinse Finse pers. Tenslotte werden de hoofdpunten ervan door officiële Finse radio uitgezonden met commentaren en een uitleg.

Zoals het bericht van Helsinki werd uitgezonden werd gezegd, dat het van dringend belang is, dat de Verenigde Staten juistere inlichtingen verschaffen betreffende hun doeleinden voor de bescherming van kleine democratieën als Finland tegen een door Rusland gedicteerde vrede, indien het verloop van de oorlog naar zulk een einde zou leiden. Hieraan werd toegevoegd dat indien de Verenigde Staten Finland juistere inlichtingen zouden kunnen verschaffen over de politieke doeleinden van de Geallieerden na de oorlog, de Finnen een groter vertrouwen zouden krijgen. Er was echter geen speciale suggestie, dat in zulk een geval Finland zou afzien van zijn rol als Duitslands bondgenoot tegen Rusland, (New York, (AP) 24.7).

U.S.A.-REGERING NEEMT ARGENTIJNSE TANKER OVER.

De Administratie van de Oorlogsscheepvaart maakte bekend, dat zij de Argentijnse tanker „Victoria" heeft overgenomen. De „Victoria" werd opgelegd na de torpedering door een Duitse duikboot. In een verklaring zeide de Administratie van de Oorlogsscheepvaart, dat het schip, welk vroeger de Noordamerikaanse vlag droeg, werd overgedragen naar Argentijns register volgens een overeenkomst, welke zeide, dat in geval van oorlog of andere nationale noodtoestand de Noordamerikaanse Regering het schip zou kunnen kopen of huren op dezelfde voorwaarden waarop schepen, die het bezit zijn van Noordamerikaanse burgers, kunnen worden opgeleverd. Naar gezegd werd, werd het schip overgenomen voor uitsluitend gebruik van de Noordamerikaanse strijdkrachten (Washington, (AP) 24.7).

MERSA MATRUH PLAT GESCHOTEN.

Larry Allen, die zich met de Britse vloot in het Oostelijk deel van de Middellandse Zee bevindt, seint het volgende:

Matruh, de meest vooruitgeschoven vijandelijke zeebasis in Egypte, is gedurende de laatste 10 dagen zesmaal gebombardeerd en Britse officieren verklaarden, dat de plaats volkomen is platgeschoten door een totaal van ongeveer 2000 granaten, welke in de stad en de haven werden geworpen. De officieren zeiden, dat het ongetwijfeld onmogelijk is om de haven te gebruiken, welker kustgebouwen zijn geslagen in een hoop puin en welker wateren bezaaid zijn met wrakstukken van kleine vaartuigen. Naar verluid wordt is bijna elk gebouw door de Britse granaten verwoest, terwijl bij het vernielen van de steigers de oorlogsschepen een groot ammunitieschip in stukken hebben geslagen en een klein olieschip en verschillende lichters tot zinken hebben gebracht. Bij al deze beschietingen zouden de Britse oorlogsschepen geen schade of verliezen in manschappen hebben geleden.

De zeebombardementen zijn zo doeltreffend geweest, dat de vijand thans geen poging aanwendt om de haven van Matruh te gebruiken, zodat hij moet zien naar Tobruk en Benghazi als zijn meest nabijliggende aanvoerpunten, waardoor de voorraden over een grote afstand over land moeten worden vervoerd.

Gedurende de beschieting werd een schip aangevallen door een e-boot, waarmede vuur gewisseld werd en dat tenslotte gedwongen werd weg te snellen onder dekking van een rookgordijn. Marine-vliegtuigen, die de resultaten van de beschietingen gadesloegen, speelden een belangrijke rol bij het helpen van de scheepskanonniers om de mikpunten te vinden. Marinevliegtuigen hebben ook vele tonnen bommen op de voorraad-depots geworpen en de petroleum-opslagplaatsen in brand gezet. Matruh is thans waarschijnlijk de meest door granaten geteisterde plek in de woestijnoorlog.

De Italiaanse slagvloot verscheen niet ten Oosten van Tobruk, doch heeft de taak van het beschermen der voorraadschepen naar Matruh overgelaten aan e-boten (Met de Britse Vloot in het Oostelijk deel van de Middellandse Zee, (AP) 24.7).

WAT DE NAZIES IN EGYPTE VERLOREN.

Het Nieuwsbureau van de Royal Airforce in het Midden Oosten zeide, dat Britse gevechtsvliegtuigen in het Midden-Oosten 500 voertuigen van de As vernietigden en meer dan 1500 beschadigden, „met hoge verliezen aan het personeel van de As", sedert de slag om Egypte begon op 2 Mei jl.

Het nieuwsbureau vervolgde, dat de hevige luchtaanvallen op de landingsterreinen van de as gedurende de laatste 4 dagen „voor de as een verlies aan zijn luchtmacht veroorzaakte van meer dan 100 bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen" (Caïro, (AP) 24.7).

GENERAAL OMGEKOMEN.

Een waarnemingsvliegtuig van het leger stortte in de nabijheid van Waynesobro neer en doodde Brigadier Generaal Frank Mahin, den bevelvoerenden officier van de 33ste divisie te Kamp Forrest in Tennessee alsmede 2 leger-vliegers (Waysnesobro, Tennessee, (AP) 24.7).

STRIJD IN KARELIË.

Naar vermeld wordt heeft een strijd plaats op de Karelische landengte.

Het Finse communiqué zeide, dat de Russen een serie van hevige aanvallen deden op een krachtige Finse positie in de Westelijke sector, welke driemaal van eigenaar verwisselde binnen een dag en tenslotte in Fins bezit bleef (Helsinki, (AP) 24.7).

Minister Kerstens bij de Zeelieden.

Gisteravond om 20 uur bracht Zijne Excellentie Minister Pieter Adriaan Kerstens weder een bezoek aan het Katholieke Zeemanshuis om de zeelieden toe te spreken en hun gelegenheid te geven vragen te stellen.

Majoor Augustinus van der Meer O.P. de Aalmoezenier der zeelieden, opende de vergadering en heette den Minister welkom. Hij wees er op, dat de Minister in de korte spanne van zijn verblijf op Curaçao reeds de harten der zeelieden gewonnen heeft en dat de zeeman zich veilig is gaan voelen, niet op zee, maar in zijn bestaan, omdat zijn rechten voor nu en voor na de oorlog erkend zijn en behouden zullen blijven. Daarvoor zijn de zeelieden dankbaar. Een enkel woord wil de Pater nog wijden aan hen, die hun plicht doen op zee. Weder kwam des middags de tijding, dat een der bekende schepen met man en muis vergaan is.[1] Zij stierven als helden in de strijd voor Nederlands vrijheid. De vergadering staat op en herdenkt in diep zwijgen deze gestorven zeelieden.

Pader Van der Meer besluit met den zeelieden te vragen stand te houden en te blijven medewerken aan de bevrijding van Nederland.

De Heer C. W. van Driel zeide iets over de betekenis van de avond. Pater Van der Meer zegt, dat u veilig bent voor nu en voor na de oorlog. Dit was tot voor de komst van den Minister niet mijn overtuiging. Zijne Excellentie heeft mij echter hiervan overtuigd. Het is een gevolg van de overneming der schepen door de Nederlandse Regering. De Minister wil u nu de betekenis hiervan duidelijk maken en geeft u gelegenheid vragen te stellen. Dat is echte democratie; dat is zelfs meer dan democratie, volgens den spreker.

Hierna nam Minister Kerstens het woord. Nu ben ik niet op officieel bezoek, doch Ik ben hier om met u te praten en met u zaken te doen. In Londen op het kantoor zeide I'k tot mijzelf dikwijls: Het is goed praten en alles regelen voor den zeeman, maar de zeeman doet eigenlijk het moeilijke werk. Daarom zou het goed zijn eens met hen te praten. Ik wil u zeggen, dat Ik uw redelijke verlangens en wensen begrijp, ja, dat ik ook uw onredelijke wensen begrijp. Want ik schroom niet te zeggen, dat de zeevarenden ook onredelijke verlangens hebben. Ik weet, wat onder u leeft. In vroegere functies maakte Ik al met velen uwer kennis en leerde Ik uw mentaliteit kennen.

Een der klachten is, dat alles zo lang duurt voor een maatregel tot stand komt. Dit zegt u dikwijls niet zonder reden. U moet echter begrijpen, dat het departement overstroomd is met werk. Er is al veel gedaan sedert mijn optreden op 8 Januari 1942; o.a. is behandeld het vaarplichtbesluit; de bezitsvordering van de vloot; de vercharteiing Indische schepen aan Engeland en de Verenigde Staten; de regeling positie kustscheepvaart en nog tientallen andere maatregelen meer. Wanneer u dit begrijpt, zal het duidelijk wezen, dat niet alles direct kan worden afgedaan, dat dikwijls gewacht moet worden.

Hedenavond kom Ik het besluit met u bespreken, waarbij de Nederlandse koopvaardijvloot gevorderd werd door de Regering. Ik wist niet beter dan dat u alles daarvan afwist. Het is echter gebleken, dat dit niet juist is. Ik zal in het vervolg zorgen, dat gij spoediger en beter op de hoogte komt van de regelingen, die u betreffende getroffen worden.

In mijn rede over de Brandaris tot de zeevarenden zeide Ik o. a. het volgende: Toen ik in Maart van dit jaar het vaarplichtbesluit afkondigde, waarbij iedere zeeman verplicht werd te varen onder poenale sanctie, wist Ik, dat u een zware plicht werd opgelegd. Gij begreept, dat deze maatregel nodig was en onder U was geen bezwaar. Maar de zware plicht eiste een recht. Ook aan uw positie en sociale plaats moest aandacht besteed worden. Gij vroegt u zelf af: Nu moet ik varen, maar na de oorlog word ik wellicht weer aan de kant gezet of moet verder werken op onvoldoende loon en vertraagde promotie. Gij vroegt u af wat gebeurt er met de vloot, wat met de inkomsten en de eventuele winsten? Het antwoord is als volgt: Er is een einde gemaakt aan de mogelijkheid, dat de eigenaren der vloot met de winsten, die door den zeeman met zijn leven betaald worden, kunnen doen wat zij willen. Bij Beschikking van 5 Juni 1942 zijn alle koopvaardijschepen tot 6 maanden na de oorlog in het bezit van de Staat en alle gelden daarmede verdiend blijven in handen van de Staat. Na de oorlog zullen de eigenaren der schepen op een bepaalde wijze schadeloos gesteld worden, want de regering is niet op roof uit geweest (hilariteit).

De grote verdiensten, die de koopvaardij zich verworven heeft voor het Rijk en de verliezen, die zij lijdt, geeft der koopvaardij recht op herstelling en vernieuwing. Zij heeft zelfs een extra aanspraak op herstel. De koopvaardij is bovendien een belangrijke bestaansmogelijkheid voor een grote groep mensen. Alle inkomsten na van de koopvaardijvloot komen aan de Nederlandse regering en worden gestort in het scheepvaartfonds, dat dient:

1e. Om een vloot te herbouwen, zodat de Nederlandse koopvaardij haar oude plaats in het wereldverkeer kan behouden;

2e. in niet minder mate, ja, in gelijken mate voor de tewerkstelling van den zeeman. Om den zeeman aan het werk te houden op de voet van een redelijk bestaan en om den zeeman, die niet meer kan, rechten te geven op steun, ook voor de weduwen en wezen. Zijn steun moet geen liefdadigheid meer zijn maar een recht. Mocht het scheepvaartfonds niet voldoende kapitaalkrachtig zijn om dit alles na te komen, dan zal de Regering dat fonds aanvullen. Dit laatste is in de wet uitgedrukt, zodat reeds nu is vastgesteld wat na het sluiten van de vrede moet gedaan worden. En dit alles niet blijft afhangen van de regering, die dan gevormd wordt.

Door het bezitsvorderingsbesluit zijn alle zeevarenden in dienst gekomen van de Nederlandse Regering. Als Minister van Scheepvaart ben Ik uw werkgever geworden en ben Ik verantwoordelijk voor u gehele positie. De rederijen en eigenaren der schepen voeren namens den minister het beheer, maar niet onder eigen verantwoordelijkheid en niet op eigen risico. Zij zijn de beherende organen geworden van den Minister van Scheepvaart. Als u dus kankert, dan kankert u tegen mij. Dat wil niet zeggen, dat u tegen mij niet kankeren mag. Integendeel, een Nederlandse zeeman, die niet kankert, is geen behoorlijke zeeman, maar iemand die ziek is. U moet echter niet kankeren tegen dingen van het verleden en ook niet kankeren over pietluttigheden. Heeft u echter grieven, kom er mee voor de dag. Ik hoor niets liever dan uw klachten, die steekhoudend zijn en niet kinderachtig.

Wend u desnoods rechtstreeks tot mij.

Wanneer er de laatste tijd niet zo vlot gevolg is gegeven aan uw aandrang tot verhoging der lonen en oorlogsbonus, weet dan, dat Ik de voet op de rem gezet heb. Niet omdat Ik voor u het goede niet wil, maar omdat Ik voor u het kwade wil vermijden. Hoog loon geven is niet altijd juist. Dat langt van zeer veel omstandigheden af. Ik weet, dat er in uw loonpositie nog wel te verbeteren valt en Ik zal mij daarmede na mijn terugkomst in Londen dan ook bezig houden. Maar Ik wil u wel zeggen, dat het niet altijd uw slechtste dienaren zijn, die niet bereid zijn iedere looneis zonder meer in te willigen. Door het laten opvoeren van uw loon in en door de Amerikaanse atmospheer schuilt een ernstig gevaar voor uw positie, vooral voor na de oorlog.

Mijn beleid in de allereerste plaats is het u ook na de oorlog aan het werk te houden tegen een behoorlijk loon en met sociale rechten, zoals ouderdomsverzekering enz. enz.

Wij moeten niet vergeten, dat deze sociale rechten zeker zo belangrijk zijn als loonsverhoging. Ik voel voor uw positie en Ik wil daar ook met hart en ziel voor werken, maar niet tegen beter weten in. Ik waarschuw uitdrukkelijk tegen de voortdurende pogingen om het loonpeil op te voeren. Dat voert ten verderve. En zo gij in dit opzicht niet verstandig zijt, dan zal Ik het wezen.

Het stellen van vragen.

Na deze zeer duidelijke uiteenzetting werd er gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen, waaraan ongeveer 10 zeelieden deelnamen. Buiten enige persoonlijke quaesties, die op verzoek van den Minister met den Heer W. C. van Driel zullen worden afgehandeld, kwam er nog het volgende ter sprake, dat wij in het kort zullen weergeven.

Een der zeelieden wees erop, dat de zeelieden buitengaats niet naar de radio mogen luisteren, dus dat zij dan ook niet de rede van den Minister konden beluisteren over de Brandaris.

De Minister wist hiervan, doch hij zou hiervoor een oplossing trachten te vinden, bijv. een code of doorzending naar een centrale, die het dan verder verspreidt. Wegens het gevaar van radiopeilingen mag inderdaad buitengaats niet naar de radio geluisterd worden.

Een andere zeeman feliciteerde den Minister met zijn huisvaderschap over zoveel lieden en vroeg nog wat er gedaan zou worden met de zeelieden, die nu tijdens de oorlog oud zijn geworden. De Minister antwoordde, dat voor deze zeelieden nu een regeling zal getroffen worden.

Een bekend zeeman had een lijst van persoonlijke klachten. De Minister beloofde hieraan speciale aandacht te wijden, waarop de zeeman spontaan uitriep: „Ik geef mij in uw handen over."

Een der zeelieden zegt, dat hij op het kantoor van zijn maatschappij om het zeevorderingsbesluit gevraagd had, doch dat hem dit geweigerd was. De Minister besloot dit te onderzoeken en maatregelen te nemen, dat iedere zeeman, zoals de Minister wil, op de hoogte worde gehouden.

Toen kwam een zeeman aan de beurt, die vlot en frank verklaarde, dat hij de uiteenzetting onvoldoende vond. Zijn plicht was duidelijk, maar de toekenning der rechten vond hij vaag. Wij zijn dus, zo zeide hij, regeringsambtenaren geworden. Wij hebben nu alleen naar beloften gehoord in de vage toekomst, wanneer we de oorlog gewonnen hebben.

Wij, zeevarenden, staan met volle handen voor u en u staat betrekkelijk met lege handen. U verzekert ons een behoorlijk pensioen, maar in de vorige oorlog was er zelfs een wet door de Volksvertegenwoordiging aangenomen en die werd ook in de doofpot gestopt. Beloften zijn niet veel als zelfs wetten de doofpot ingaan.

Op welke basis zullen wij pensioen krijgen?

Waarin zal het pensioen uitbetaald worden? In guldens? Wie waarborgt ons, dat de gulden niet zal devalueren?

De Minister antwoordde, dat Hij het zeer op prijs stelde, dat deze zeeman zo vrij gesproken had. U vraagt om behandeld te worden als de mensen op de wal, wat de pensioenen betreft. U moet echter niet vergeten, dat u op een zeer belangrijk punt een buitenbeentje bent, omdat uw positie veel beter is dan die van de mensen op de wal. U bent bevoorrecht niet alleen boven alle andere werknemersgroepen in het Nederlandse Rijk maar ook boven alle werknemers in de gehele wereld, omdat de uitkomsten van het bedrijf, waarin u werkt gelijkelijk eigendom zijn van den werkgever en den werknemer. Dit was een zeer ingrijpende maatregel in deze tijd. Als geen ander is uw positie veilig gesteld.

De rechtspositie van den zeeman na de oorlog kan ook pas na de oorlog geregeld worden. Alleen de beginselen werden nu reeds vastgesteld. Bovendien zal zelfs het gemeenschapsgeld besteed worden ter vervulling van de sociale rechten van den zeeman. Dat is geen vage taal, maar zelfs zeer duidelijk.

Nog meer wordt gedaan aan de verbetering van uw arbeidspositie. Een uwer vertrouwensmannen aan boord is er om volgens een vastgesteld reglement en met beroep op den Minister verschillende quaesties te regelen. Er wordt gewerkt aan een ontwerp voor een wachtgeldregeling. Materiaal wordt verzameld om de zeer ingewikkelde pensioenquaestie te regelen. Dit wetgevend werk eist veel tijd. Arbeidspensioen alleen voor de zeevarenden is niet mogelijk. Dat moet voor alle groepen gebeuren. Anders is de regering niet verantwoord.

Er moet een regeling komen, waarbij alle groepen in Nederland een behoorlijk arbeidsloon krijgen en op redelijke leeftijd een redelijke oude dag kunnen genieten. Juist om veel vaagheid weg te nemen, is reeds nu een Ministerieel Besluit vastgelegd, dat na de oorlog werken zal en voor de uitwerking daarvan wordt reeds nu het geld vastgesteld.

Er is gevraagd wie ons de koers waarborgt van de gelden? Niemand ter wereld kan dat. We moeten ons om heel dat vraagstuk der valuta niet druk maken. Er zal na de oorlog geen verschil kunnen zijn. De aangegane overeenkomsten waarborgen, dat de nu vastgelegde valuta's gehandhaafd blijven.

De Heer C. W. van Driel vroeg nog of ook gezorgd zal worden voor de nabestaanden van de zeelieden, die vóór de in de wet vastgestelde datum verongelukt zijn. De Minister antwoordde, dat dit inderdaad het geval was. Van het begin van de oorlog af zullen die nabestaanden onder deze regeling vallen. Ook wordt overwogen om het scheepsvorderingsbesluit terug te laten werken tot 10 Mei 1940, zodat ook de winsten uit die tijd gestort kunnen worden in het scheepvaartfonds.

Bij het beantwoorden van nog andere vragen, zeide de Minister, dat hij met den Gouverneur was overeengekomen, dat een aparte fuctionnaris zou worden aangesteld voor het regelen van scheepvaartquesties. Deze functionnaris zal de bijzondere opdracht hebben met u voeling te houden en te onderhandelen met de scheepvaartcommissie te New York, die bevoegd is eigenmachtig te handelen. Behandel met dezen persoon uw quaesties en ook met den Heer Van Driel. Uw verenigingen worden erkend. Uw vertegenwoordigers zijn als volwaardig lid opgenomen in de arbeidsectie van het shipping committee en zij zitten ook in de commissie, die het scheepvaartfonds beheert.

Verschillende uwer verlangens, die onlangs naar voren zijn gebracht, zijn ingewilligd. Ongeveer een 8-tal is vervuld. De andere worden in Londen onderzocht door een commissie, bestaande uit de Heren De Booy, Oldenbroek, Esveld, Menting en een hoofdambtenaar van mijn departement.

Bovendien bestaat er een ministeriële intergeallieerde scheepvaartcommissie, waarin zitting hebben alle Ministers van Scheepvaart der Geallieerde landen en geen der regeringen brengt op eigen gelegenheid veranderingen aan in de arbeidsvoorwaarden. Deze wordt besproken in deze scheepvaartcommissie. Overigens beloof ik u deze zaak in Londen zelf ter hand te nemen.

De Heer Van Driel spreekt de verwachting uit, dat de samenwerking tussen Regering en organisatie vele klachten zal doen verdwijnen.

Nadat nog enige verwijten aan de pers door Meester Eduard M. Elias weerlegd werden op afdoende wijze, nam nog een der zeelieden het woord, om den Minister te verzoeken de trouw van de Nederlandse Zeelieden te Curaçao over te brengen aan Hare Majesteit de Koningin.

De Minister beloofde dit zeer verheugd en wees nog op de grote liefde van de Koningin voor den zeeman.

Hierop sloot C. W. van Driel de vergadering na de beste wensen te hebben uitgesproken voor de bevrijding van Nederland.

[1] De naam van dit schip mag niet gepubliceerd worden en is dus publiek, of Curaçaos geheim. — Red.

WERELDNIEUWS.

TER DOOD VEROORDEELD.

Wegens onregelmatigheden op het voedselbureau te Amsterdam zijn ter dood veroordeeld C. N. de Vries, A. T. van Balen, A. Pots, P. A. van Dieren. Deze doodvonnissen zijn reeds voltrokken.

Tegen T. Huring en Louis Kessler was eveneens de doodstraf geëist, doch deze is op het laatste ogenblik veranderd in vijftien jaar gevangenisstraf (Londen, G.P.D. 25.7).

DE GROTE VOLKSVERPLAATSING BEGONNEN.

Volgens berichten uit Zürich is de deportatie van Nederlandse Joden naar Polen en Rusland jongstleden Donderdag begonnen.

Reeds zijn 60.000 Joden uit Amsterdam daarheen gedeporteerd (G.P.D. 25.7).

Volgens het Duitse plan zouden ongeveer 600 Joden per dag moeten worden gedeporteerd. Aan elk wordt toegestaan slechts 33 pond aan persoonlijke eigendommen mee te nemen. Alle andere bezittingen zijn onderhevig aan inbeslagneming.

Een bericht van het Storkholmse nieuwsblad „Nye Dagligt Allehanda" aanhalende, zeide het agentschap, dat het Duitse besluit betreffende de beschikking over de Nederlandse Joden erin voorziet, dat allen tussen de leeftijd van 18 en 40 jaar worden gedeporteerd (Londen, (P) 25.7).

VERKLARINGEN VAN EDUARD BENESJ.

President Eduard Benesj van Tsjechoslowakije, die in Londen op een tweede front in Europa dit jaar aandrong, verklaarde, dat de Duitsers tegen 15 October de vrede zullen aanbieden aan Groot Britannië, de Verenigde Staten en Rusland, indien zij geen beslissend militair succes hebben behaald voor die tijd.

„Krankzinnige onaanvaardbare voorwaarden worden reeds gereedgemaakt", zeide hij tot 10 Tsjechische soldaten.

Benesj sprak toen 10 Londense fabrieksleiders, die zeiden 4000 collega's te vertegenwoordigen, een verzoekschrift brachten naar Downingstreet, 10, de residentie van den Premier, waarin om een tweede front in Europa werd gevraagd.

Benesj voorspelde, dat Hitlers vredesaanbod niet zou worden aangenomen en, indien de Russen het uithouden — „en ik geloof dat zij het zullen doen" — Duitsland tegen de lente uitgeput zal zijn.

Benesj zeide: „Hoe lang de oorlog zal duren hangt ervan af of er dit jaar een tweede front in Europa zal worden gevormd. Ik zelf verlang, dat er een kome en poog deze beslissing te verkrijgen. Er zijn zekere risico's aan verbonden, doch die zullen het volgend jaar nog groter zijn. Indien het tweede front kan worden gevestigd binnen de volgende drie maanden om een zeker deel van de Duitse strijdkrachten af te leiden is het waarschijnlijk, dat de dingen zich snel zullen ontwikkelen en wij binnen een jaar thuis kunnen zijn" (Londen, (P) 25.7.

Curaçao.

MINISTER KERSTENS TER KERKE.

Zondag as. zal Zijne Excellentie Pieter A. Kerstens plechtig worden ingehaald in de Procathedrale Kerk van de Heilige Anna. Dit zal geschieden vóór de Hoogmis, die om 9 uur aanvangt.

HULDIGING DER KATHOLIEKE JEUGD.

Morgen, Zondagmiddag, om 17 uur zullen de Katholieke Jeugdorganisaties een huldiging brengen aan Hunne Excellenties Gouverneur Dr. Petrus A. Kasteel en Minister Pieter A. Kerstens. De huldiging en het defilé zullen plaats vinden op de binnenplaats van het Sint Martinusgesticht.

De ouders der kinderen zullen, in zover er plaats is, tot de binnenplaats worden toegelaten.

AFSCHEIDSWOORD MINISTER KERSTENS.

Morgen (Zondag)avond om 20.45 uur zal Minister Pieter A. Kerstens een afscheidswoord voor de radio tot de bevolking van Curaçao richten.

NOENMAAL TEN GOUVERNEMENTSHUIZE.

Ten Gouvernementshuize is gisteren een noenmaal gehouden, waar behalve H.H.E.E. de Gouverneur Dr. Petrus A. Kasteel en Minister Pieter A. Kerstens; de volgende gasten aanzaten (alfabetische volgorde): Luitenant Bracken (adjudant van Schout bij Nacht Robinson); Pater Irenaeus A. de Bruyn O.P., Rabbijn Isaac Jessurun Cardozo; de Heer en Mevrouw Alvarez Correa, de Heren C.W. van Driel, Mr. Eduard M. Elias, Havenmeester Willem Gauw, Chef-staf Gauw, C. S. Gorsira, H. Kiès, A. Kreps, Statenlid José M. P. Kroon, Luitenant-adjudant en Mevrouw Emile van de Laarschot, Consul Lambert, B. M. Maduro, Pater Augustinus van der Meer O.P., John Menge, Ir. Jan Noorduyn, kapitein ter Zee en Mevrouw Rayne, Schout bij Nacht Robinson, Statenlid Elias A. Römer, Statenvoorzitter John H. Sprockel en échtgenote Ds. C. Th Steenstra, Dr. en Mevrouw Süthoff Mgr. P. I. Verriet O.P., die eveneens tot de genodigden behoorde, liet zich om gezondheidsredenen, verontschuldigen evenals de Heer en Mevrouw Huddleston.

Voor de aanvang van de maaltijd bracht Z.E. de Gouverneur een heildronk uit op H.M. de Koningin. Later werden verschillende tafelredes gehouden.

Het eerst sprak de Gouverneur, die nogmaals Minister Kerstens dankte voor zijn komst naar Curaçao en Schout bij Nacht Robinson dankte voor de uitmuntende verstandhouding tussen de bondgenootschappelijke strijdmachten in Curaçao, het de stellige verzekering gevend, dat van Nederlandse zijde alles zal worden gedaan om deze vriendschappelijke verstandhouding te bestendigen.

Ook Minister Kerstens richtte vriendschappelijke woorden tot den Heer Robinson. De Minister dankte voor alle goeds hier ondervonden.

„Ik kwam hier, als een goed vriend van Curaçao. Ik ga weg als een beter vriend en ik zal in Washington en Londen vertellen, welk een voortreffelijke geest hier heerst."

De Minister wenste Curaçao geluk met zijn nieuwen gouverneur (en den Gouverneur met Curaçao). „Uw Gouverneur is niet alleen een knap man, doch ook — Ik heb Hem al jaren — om het met een goed Nederlands woord te zeggen een „ordentelijke" man en een warmvoelend man".

Dr. Süthoff bood Gouverneur Kasteel de loyaliteit van alle ambtenaren aan en verzekerde Hem, dat Hij van alle zijden trouw en medewerking bij zijn moeilijk taak zou ondervinden.

Chef-staf Gauw wees nog eens op de kameraadschap, die tussen de Geallieerde militairen hier in Curaçao bestaat. Schout bij Nacht Robinson dankte voor alle vriendelijke woorden en de Heer Kreps dankte namens de Curom voor de uitnodiging hem voor dit noenmaal geworden.

Het was 15.30 uur toen de aanwezigen van Hunne Excellenties afscheid namen.

„SOYEZ UN JUIF SINCERE".

Hedenmorgen is in de Synagoge de meerderjarigheid gevierd van een jongen Pool Wolf Grinberg. Op zichzelf zou deze viering niet iets bizonders zijn, omdat zulks zich uiteraard telkens voordoet. Wolf Grinberg is evenwel een balling, gevlucht voor de Duitsers, die dank zij der Nederlandse gastvrijheid alhier mag verblijven, doch door een samenloop met andere geallieerde Polen alhier in een interneringskamp gehuisvest werd. De bizondere plechtigheid werd bijgewoond door den Inspecteur van het Onderwijs en den Consul van Polen. Nadat de jeugdige Wolf Grinberg een passage uit de wetsrollen had voorgedragen, werd hij in het Frans toegesproken door Rabbijn Cardozo, die erop wees, dat men zich op Nederlands grondgebied niet behoeft te schamen Jood te zijn. Uw opvoeding is Joods geweest, uw papieren zijn Joods. Blijf uw gehele leven een eerlijke, oprechte Jood", aldus de Rabbijn. Na afloop feliciteerden alle aanwezigen den feesteling.

FAMILIE WOUTERS ARRIVEERT IN SAN JOSÉ.

Huis al gehuurd.

Dinsdag heeft de Familie Wouters een prachtige tocht gehad. Even een oponthoud in Barranquilla en vervolgens naar haar bestemming. Om half twaalf volgens de Costarikijnse tijd (ongeveer 13 uur hier) kwam men aan. Terstond begaf het gezelschap bestaande uit de Familie Wouters, Dr. en Mevrouw IJsselstijn en Consul Milton Maduro, zich naar het Hotel Costa Rica.

Bloemen waren gezonden door den Heer en Mevrouw van de Laarschot-de Seégner, den Heer Benny Maduro en door de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer in San José. Ter begroeting was ook aanwezig de Heer David L. Maduro, broeder van Consul Milton Maduro.

De Familie Wouters was reeds na korte tijd opgetogen over de omgeving en naar wij vernemen is zij er reeds in geslaagd een huis te huren, waarheen de familie zich na aankomst van de meubels zal vestigen. De oud-gouverneur heeft er het grootste genoegen in rond te wandelen door San José's straten en heeft reeds een bezoek gebracht aan den Costarikijnsen Minister van Buitenlandse Zaken.

Gisteren heeft de Familie Wouters een garve witte rozen gezonden aan de Zusters van het St. Elisabethsgasthuis, waar de familie enige dagen te gast geweest is.

C.S.M.-OFFICIER VOOR BIEZONDERE RECHTBANK.

Gistermorgen werden als getuigen door de Biezondere Rechtbank in de zaak van den C.S.M.-Officier Martens gehoord: **de Deskundigen Klaas Kroeskamp en Jan de Boer**, beiden in dienst van de K.N.S.M.

De Heer Kroeskamp, die Chef Stuwadoor is, kon als zodanig weinig mededelen over de situatie in de machinekamer van de C.S.M.-schepen, hoewel hij de schepen van het R-type wel eens heeft bekeken. Alzo gaf hij aan de Rechtbank te kennen er niet over te kunnen oordelen.

Tijdens het verhoor van dezen getuige kwam echter de verklaring ter sprake, welke van de Directie van de C.S.M. geëist werd.

Naar de verdediger, **Mr. St. W. van der Meer**, vertelde, had de Directie de redactie van de voorgestelde verklaring te algemeen gevonden en was men wel bereid voor bepaalde schepen te verklaren of die al dan niet waren uitgerust met een volwaardige bemanning.

De appellant Martens, die nu en dan zelf mededelingen doet, verklaart in antwoord op een vraag van den Rechter, dat men later toch is gaan varen met een onvolwaardige bemanning, omdat men de schepen niet altijd kon laten liggen. Het is immers oorlogstijd. Juist daarom werd de verklaring van de Directie geëist.

Hierop legt **de Verdediger** de nadruk en zegt, dat ondanks de onvolwaardigheid van de bemanning besloten werd te gaan varen, indien de 3 bekende punten ingewilligd zouden worden.

De getuige De Boer, Chef Technische Dienst K.N.S.M., geeft op verzoek van den Rechter een definitie van de volwaardigheid van een schip. Dit is namelijk het geval wanneer een ieder berekend is zijn taak naar behoren te vervullen. Als de President vraagt hoe lang het dan duurt alvorens de ongeschoolde mensen, waarmede thans gewerkt moet worden, hun werk kennen, antwoordt de getuige, dat dit ongeveer 2 jaren duurt.

De getuige geeft verder te kennen, dat in oorlogstijd wel evenveel mensen in de machinekamer kunnen zijn, doch deze mensen moeten dan door en door voor hun taak berekend zijn. Mensen, die voor het eerst op een schip komen, zijn volkomen onbruikbaar.

Al staan zij onder het toezicht van den bekwaamsten machinist, kunnen zij het werk niet doen. Daar is handigheid voor nodig, die niet in één, twee, drie verkregen wordt.

Den appellant Martens daarna gevraagd, deelt mede, dat hij het met de verklaringen van den getuige eens is.

Procureur Van der Laan, die aan den appellant vraagt, waar hij naar toe is geweest voordat hij naar Maracaibo vertrok, krijgt hierop het verrassende antwoord: „Naar de gevangenis."

De Procureur zegt verder, dat het schip toch eerst naar de Caracasbaai is geweest. De appellant meent echter, dat de ervaring, welke in die twintig minuten varen werd opgedaan, gerust buiten beschouwing kan worden gelaten.

De toestand met de bemanning is nu nog treurig, vertelt hij. Er komen telkens nieuwelingen, mensen, die nog nooit een schip gezien hebben.

„Waarom vindt u dan thans geen aanleiding om niet te varen??" vraagt de Procureur.

De appellant wijst hierop naar de verklaring, die hij kort tevoren heeft gegeven, namelijk, dat het oorlogstijd is. Toen het geval zich voordeed, ging de Directie trouwens absoluut tegen de beweging van de Officieren in.

„Hoe kan verandering in deze toestand gebracht worden?" vraagt de President.

— Wel, als de Chinezen losgelaten worden. Als zij weer aan het werk gaan, zijn wij klaar. Dan krijgen wij ook weer eens fatsoenlijk te eten.

„Dat is nu niet aan de orde", merkt de President op.

— Maar dit wel, antwoordde de appellant, terwijl hij met de hand op zijn buik slaat.

„Hebt u met de Chinezen wel eens klachten gehad", vraagt Procureur Van der Laan.

— Ja, maar dat hadden wij met de Nederlanders ook. De Chinezen zijn behoorlijk personeel.

Als niemand meer iets te vragen heeft, deelt de Rechter mede. dat hij meer van de zaak wil weten, alvorens gelegenheid te geven tot requisitoir en pleidooi.

Op voorstel van den Procureur besliste hij dan, dat op 14 Augustus as. de Heren Ir. Jan Noorduyn en Willem van Eyk van de C.S.M.-Directie zullen worden gehoord. Ook zal worden gehoord een zekere Heer Zee, assistent van den Walkapitein.

VERENIGINGSNIEUWS.

— K.S.C.: 10.— uur: Ajax —Tropials; 11.— uur: Blauw Wit — Victoria; 14 — 16 uur: Baseball; 16.30 uur: Unidos — K.S.C.

Het elftal van Unidos:

L. Solognier
M. Maduro A. Schoop
C. Maduro J. Bisleck E. Capriles
A. Geerman S. Ruiz R. Tromp
J. Maduro G. Fanneflek

NEDERLANDS MANNENKOOR.

De leden van het Nederlands Mannenkoor worden eraan herinnerd, dat as. Maandagmiddag van 17 tot 18 uur zangrepetitie gehouden zal worden in de Kerk te Groot Kwartier.

H. ANNA.

Morgen viert Curaçao het feest van de H. Vrouw, die door God werd uitverkoren om in Haar schoot te mogen dragen de Zuiverste aller Maagden, de Moedergods.

De H. Anna, die op Curaçao reeds van ouds vereerd wordt, zal morgen weder op bizondere wijze geëerd worden in de Procathedraal, die aan Haar is toegewijd. Een plechtige Hoogmis zal worden opgedragen om Haar te danken voor het vele, dat Zij schonk en Haar te vragen, de weldoenster te willen blijven van dit eiland en zijn bewoners.

De H. Anna is de eeuwen door geprezen om Haar heilig moederschap en om de wijze waarop Zij de Heilige Maagd leidde tot de volwassenheid. Zij is het voorbeeld van alle moeders, die de zo moeilijke taak hebben haar kinderen deugdzaam op te voeden. Haar werkzaamheid op Curaçao is groot.

Het normale huwelijksleven en de opvoeding der kinderen is door de omstandigheden op Curaçao een groot probleem. Ongeweten moeten de talrijke weldaden zijn, die de H. Anna verleende aan de talloze in alle opzichten, zo arme moeders, die bij Haar heur nood kwamen klagen. Haar werkzaamheid onder het arme Curaçaose volk bij de opvoeding der arme kinderen is een geheim, dat besloten ligt in de hemelse boeken.

Waar Zij voor behoedde en wat Zij spaarde, werd slechts gedeeltelijk weerspiegeld in de tranen van hartverscheurend leed en in gestamelde dankbaarheid van zoveie droeve moeders.

Op Haar feestdag kunnen wij slechts smeken, dat Haar werkzaamheid zich vermeerdere, opdat zij de Curaçaose moeders helpe een jeugd te vormen, die een sieraad is in Gods schepping.

Heilige Anna, bid voor ons.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Caïro:** Het Britse communiqué zegt: „In de Noordelijke en Centrale sectoren zetten onze patrouilles en artillerie haar activiteiten gisteren voort. In de Zuidelijke sector is er niets te vermelden. Na nachtelijke aanvallen op 23 en 24 Juli voerden onze lichte bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers nog twee aanvallen uit op de landingsterreinen te El Daba. 3 Vijandelijke vliegtuigen werden bij gevechten neergeschoten. 2 Stortten neer bij het opstijgen en meer dan 20 werden op de grond beschadigd. Onze gevechtsvliegtuigen vielen met succes vijandelijke voertuigen aan in het gevechtsgebied. Een vijandelijk koopvaardijschip dat goed geëscorteerd werd, werd met succes aangevallen door onze torpedo dragende vliegtuigen in de Ionische Zee. Na de strijd spreidde een grote brand zich over het schip uit een lag de boeg diep in het water. Onze gevechtsvliegtuigen van Malta onderschepten vijandelijke vliegtuigen, waarvan 4 werden neergeschoten en andere beschadigd."

— **Mexico:** De Mexicaanse arbeidsleider Vicente Lombardo Toledano zeide in een rede op de Bolivardag tot plaatselijke arbeidersgroepen, dat Hitler mogelijk een derde front in Zuid-Amerika zal openen binnen de volgende drie maanden met behulp van „verradelijke" groepen in Argentinië, Chili en Brazilië in een stoutmoedige poging om de Verenigde Staten af te leiden van het voeren van een campagne voor een tweede front tegen Duitsland in Europa. Hij zeide, dat het enige antwoord voor dit gevaar de eenheid is van Amerika en de formatie van een brigade van vrijwilligers van de Amerikaanse Republieken welke bereid zijn de as en haar aanhangers overal op het Westelijk Halfrond te bestrijden.

— **Valparaiso:** President Rios verklaarde gisteravond in een redevoering voor de Kamer van Koophandel te Valparaiso, dat Chili de buitenlandse politiek zou kunnen veranderen, indien de belangen van het Amerikaanse vasteland dat vereisen.

— **Moskou:** Een bericht zeide, dat, hoewel de Duitse weerstand bij Voronesj krachtiger is, het Russische leger aan de Westelijke oever de buitenwijken van een grote bewoonde plaats heeft bereikt ten Zuid Westen van Voronesj en de indringers nieuwe bruggen pogen te leggen over de Don, doch dat de Russische artillerie deze beschiet. Een bericht van het Bryanskfront aan „Rode Ster" zeide, dat Russische tanks een niet nader genoemde rivier overstaken en zich stortten in de Duitse achterhoede, waarbij de vijandelijke verbindingswegen werden vernield en een verkeersweg werd bereikt. Een nieuwe Duitse divisie, welke voor Voronesj bedoeld was, werd verslagen. De 340e Duitse divisie werd ook naar die sector overgeplaatst. Een bericht zeide, dat zij snel verminkt werd en gedwongen zich terug te trekken.

— **Moskou:** Berichten, welke ontvangen worden, geven te kennen, dat bij de gevechten te Tsmilyanskaya de Don rood is van het bloed der gevallenen. Het communiqué zeide, dat een Duitse aanval over de rivier, welke een natuurlijke defensielinie is voor de beneden Caucasus, werd verijdeld en een regiment infanterie werd opgeruimd. Bij een latere grotere aanval, welke werd gesteund door grote strijdkrachten, bereikten kleine eenheden de Zuidelijke oever, waar zij zich ingroeven. Met deze wordt bereids afgerekend.

Naar verklaard werd, hebben Russische tegenaanvallen de Russische posities in sommige sectoren voor Rostov verbeterd en zonden de toegangswegen naar de stad bezaaid zijn met duizenden Duitse doden. De numeriek supérieure indringers bezetten echter verschillende nieuwe posities ten Zuiden van de stad.

NEDERLANDSE CULTUUR IN BRAZILIE

Komst der Westindische Comp. (1623).

Enkele maanden geleden is in Rio de Janeiro een boek verschenen „Os Holandeses No Brasil", waaruit de belangstelling voor de historie der Nederlanders, die toen vaak tot de Hollanders beperkt bleven, blijkt.

Drs. Jan C. de Groot, die zelf geruime tijd in Brazilië doorbracht, schrijft ons naar aanleiding van deze belangrijke publicatie het volgende:

De bevestiging van mijn vroeger oordeel over het werk van mijn leerling, den jongen, eminenten, Braziliaansen historicus José Honoré Rodriguez, kwam met de publicatie van twee historische, Nederlandse documenten, vrij spoedig na zijn grote werk; de Nederlandse beschaving in Brazilië. En zonder onbescheiden te willen zijn kan er medegedeeld worden, dat binnen zeer afzienbare tijd de Braziliaanse vertaling en historische bewerking van de uitermate belangrijke Reisbeschrijving van Jan Nieuhoff te verwachten is.

Bovendien heeft hij een reeds aangekondigde bespreking van al de bronnen onder handen, die op zijn geliefde specialisatie betrekking hebben: De Nederlanders in Brazilië.

Met een liefde, dezen Medici waardig, die op een Terentius manuscript het bekende woord schreef: „Codex mihi carior auro", hebben voorgangers en vooral hij in de Nationale Bibliotheek te Rio de Janeiro oude Nederlandse uitgaven bijeengebracht, die met andere boekwerken een ongeloofelijk rijk materiaal voor de Nederlandse studie vormen en in geheel Zuid-Amerika — ja ver daarbuiten — uniek zijn. Maar ook elders in Brazilië in S. Paulo en vooral in de steden, die de Nederlanders, toen nog in wezen Hollandse heerschappij gekend hebben, heeft men met ijver zich aan die studie gegeven: Bahia, Pernambuco, Reciffe, waar geleerde genootschappen boeken en voorwerpen verzamelen en tijdschriften uitgeven.

Wanneer men bedenkt, dat er in volledig isolement is gewerkt, dan dwingt zulke arbeid bewondering af en is dit slechts beschamend voor ons.

Er is dan ook alle aanleiding de aandacht van Nederlandse kringen en dovemansoren te vestigen niet alleen op deze werken, maar op de waarde van hun verschijnen in Brazilië als zodanig.

* * *

De Hollandse kolonisatie-periode in Brazilië (1623 — 1654) is een der meest belangrijke avonturen der Westindische Compagnie en betekent de gevaarlijkste aanslag op het Portugese koloniale bestaan, zodat ze om economische, culturele en religieuze redenen steeds in de belangstelling van de geschiedschrijving der betrokken landen heeft gestaan.

Deze Compagnie, ondanks de drang van den Antwerpenaar Usselinx pas in 1621 opgericht om het 12 jarig bestand niet in de war te sturen, begon haar activiteit vanuit het eilandje Manhattan aan de mond van de Hudson, dat voor 60 gulden van de Indianen gekocht werd. Kaapvaart was haar voornaamste bron van inkomsten. Ook Portugal, in 1850 door Spanje veroverd, werd betrokken in de 80 jarige oorlog.

Als eerste doelwit voor haar veroveringen richtte de Compagnie haar blikken op de rijke kusten van Noord-West Brazilië met de wereldvermaarde stapelplaatsen voor brasil-hout en suiker: Bahia en Pernambuco.

De suiker in 1532 door de Portugezen van Madeira overgeplant, was de hoofdattractie; maar daarnaast waren er meer redenen, die we uit het pamflet van Jan Andries van Moerbeeck overnemen. Zoals uit het titelblad blijkt, hield hij dit vertoog in 1623 in Den Haag voor Prins Maurits en leden van de Staten Generaal, op 4, 5 en 6 April.

Redenen, VVaeromme de vvest-indische Compagnie dient te trachten het Landt van Brasilia den Coninck van Spangien te ontmachtigen, en dat ten eersten. Wesende een ghedeelte der Propositie ghedaen door Ian Andries Moerbeeck aen zijn Vorstelijcke Ghenade Mauritio, Prince van Orange etc., ende eenighe andere Heren Ghecommitteerden van de Hooghe ende Groot-mooghende Heeren de Staten Generael der Vereenichde Nederlanden, in 's Gravenhaghe...... anno 1623.

Op het titelblad staat voorts een goede houtsnede, die de aankomst van een vloot uit de koloniën — Brazilië — afbeeldt. Een der mannen is al aan wal gegaan en overhandigt aan een koning en koningin (van Spanje) een zakje met geld. Op de achtergrond een 17-d'eeuws waterfort.

Het plaatje was dus een illustratie of liever een weergave in beeld van de „Redenen". Het zijn er 21, sommige onderverdeeld, waaronder merkwaardigerwijze sociale motieven niet ontbreken. En hoe weinig is er veranderd als het gaat om de lieve centjes!

Hij legt de nadruk op de militaire zwakte van de kolonie. De verovering van Brazilië zou Portugal en Spanje van grote inkomsten beroven en het verarmde Portugal zou geheel ten laste komen van een arm Spanje.

Verder zouden, door nieuwe exploitatie-vooruitzichten, de kooplui hun kapitalen niet meer steken in ondernemingen van Engeland, Frankrijk en Oostenrijk, maar in die van Holland. De handelsgeest zou gestimuleerd worden en men zou de lonen van ambtenaren en werklieden kunnen verhogen. Van uit den vreemde zouden belangstellenden en geschoolde werklieden naar Holland komen en vanuit Holland zouden eigen geschoolde krachten het nieuwe kunnen bevolken en koloniseren. Dit alles, daar de buitenlandse kooplui zouden gedwongen zijn de suiker in Amsterdam te halen, daar Lissabon niets meer kreeg, dus ook niets meer leveren kon!

De waarde van de suiker in het internationale handelsverkeer en staatkunde had Jan Andries van Moerbeeck best begrepen. Men kan zich ervan overtuigen door de lectuur van het door Rodriguez-Keyzers vertaalde en volgens hen onbekende document: Lyste van 't ghene de Brasil jaerlijcks can opbrengen. De raming was 4.795.000 gulden aan suiker. Van de economische waarde van dit bedrag krijgt men enig idee, wanneer men weet dat een gewoon onderwijzer aan een Joodse school in Brazilië in 1653 f 250.— per jaar verdiende, en een gemeente-ambtenaar f 300.—.

Er is pas beweerd, dat de Nederlanders bij de opbouw van hun Rijk geheel nieuwe banen zouden bewandeld hebben. Dat is historisch totaal onjuist. Het gehele betoog van Moerbeeck toont aan, dat hij goed met de situatie in Brazilië op de hoogte was. Uit de meest waarachtige documenten blijkt, dat de Hollanders alles daar goed kenden, niet alleen door hun handelsverkeer op Lissabon en omgang met vreemde schepelingen, maar ook door de Joden en in Brazilië spionnerende Hollanders.

Brazilië werd vooral bevolkt door de uitgeweken Portugese Joden en wel de Marranos. Dit waren Spaanse en Portugese Joden, die zich sedert 1391 onder de druk van vervolgingen hadden laten dopen voor de schijn. De motieven van het moderne antisemietisme golden ook toen. Ondanks doop werden ze niet vertrouwd.

Ongedoopte Joden en Marranos trokken bij duizenden weg en zochten vooral de handelscentra in en buiten Europa op. Zo vestigden zij zich ook in De Nederlanden en later meer bepaaldelijk in de Noordelijke Nederlanden.

Ze bevolkten ook Brazilië. Amsterdam heeft sedert 1593 zeker een steeds aangroeiende Joodse kolonie. De Joden, verspreid over de gehele wereld, bleven steeds door hun wijdvertakte familie-relaties met elkander in verbinding. Zo weten we dat uit een document van 1634 met zekerheid voor Amsterdam en Brazilië. Daar onder de Spanjaarden sinds 1580 in Brazilië het lot der Joden verergde, zochten dezen een uitweg om er onderuit te komen.

We weten dat genoemd document, dat de verovering van Bahia in 1624 door de Hollanders door twee Portugese Joden aldaar is op touw gezet, en de verovering van Pernambuco was voornamelijk georganiseerd door Amsterdams-Portugese Joden.

De Joden, die vooral de suikerplantages bezaten, beheersten het economisch leven in Brazilië. Zij genoten oorspronkelijk daar volledige vrijheid, ook van godsdienst, terwijl de Calvinisten zich onmiddellijk keerden tegen de uitoefening van het katholicisme.

* * *

De vertaling van beide documenten is met behulp van Pater Keysers, die het Portugees als zijn moedertaal beheerst, uitstekend, voor zover te controleren is. Want het blijft jammer dat de Nederlandse oertext, die toch niet zolang was, niet in zijn geheel naast de vertaling is afgedrukt.

Men bewijst daarmede den van alle wetenschap geïsoleerden Nederlanders tevens een unieke dienst. Ook ontbreekt de opgave van de juiste afmetingen van de bladzijde, alsmede de historische commentaar, die er op gegeleverd had kunnen worden. Daar tegenover staat, dat de inleiding kort, uitstekend en historisch scherpzinnig is.

Dit pamflet van Moerbeeck heeft merkwaardigerwijze zelfs in kringen van Nederlandse historici weinig of geen belangstelling gehad, daarentegen is het wel opgemerkt door hen die zich bezighielden met de geschiedenis van de suiker, o.a. Lipmann, J. J. Reese. De Portugezen en Spanjaarden in 17e eeuw verbasterden zijn naam in Moertecan.

De boven besproken lijst is een dorre, maar leerzame opsomming van hetgeen de Compagnie kon plukken. Terwijl de suiker het bovenvermelde bedrag opleverde, vermeldt de lijst nog terloops tabak, huiden en confituren als uitvoer artikelen, wier waarde niet begroot wordt.

Het is een los vel, zonder bladnummer en zonder opgave van afmetingen. Alleen was het al enkele keren gesignaleerd in Brazilië, overigens in de Nederlandse bibliographie onbekend. Volgens mij is het niet onmogelijk, dat het uit een boek afkomstig is.

Ofschoon de datum van uitgave onbekend is, kunnen er zeer zeker chronologische conclusies getrokken worden. Rodriguez maakte zich daarvan te gemakkelijk af, door het op traditionele manier in 1624 ongeveer te stellen.

Zoals blijkt uit de laatste zin: om de Oorloghe offensive te connen continueren — moet als terminus ante quem 1645 gesteld worden, zijnde het einde van het Braziliaanse avontuur.

Terwijl in het betoog van Moerbeeck als munteenheid groot wordt gebruikt, vermeldt de Lijste grootje. Beide hebben de zelfde waarde nl. 2½ cent, dus de plak en niet zoals Rodriguez — Keysers menen de waarde van 5 cent. Hun bron was een schoolwoordenboek. Daarvoor treft hun geen blaam, maar is weer een sterk licht op het isolement, buiten hun schuld. Bovendien is het woord grootje jonger, hetgeen verband houdt met verandering van het muntstelsel juist in deze tijd. Verdam geeft twee voorbeelden voor datering, maar dit boek — dat overigens in een bibliotheek niet mocht ontbreken — is mij niet toegankelijk.

Vervolgens: De lijst begint met een pracht hoofdletter D van het woord De. Zij is een sieraad voor de 17e eeuwse typografie. Een grote blanke D ligt in een vierkant veld bestaande uit renaissancistisch gestileerde plantranken en bladeren. Maar in die D staat bijna onzichtbaar een vogel, die zijn kleintjes voedt. Dàt is de pelikaan, die op verschillende voorwerpen als symbool van de Amsterdams — Portugese gemeente voorkomt. De oudste Joden kolonie in Amsterdam had de mythische Phoenix vogel, bekend uit het mysterieuze Jodenverhaal in Tacitus, tot symbool. De tijd van vervanging is niet bekend.

De faam der 17e Amsterdamse drukken is voor het grootste deel te danken aan de uitgeweken Zuidnederlandse drukken vooral na 1585, als Antwerpen door Parma wordt ingenomen, en aan de Joden.

Deze maakten van Amsterdam het centrum der Hebreeuwse boekdrukkunst, maar ook boeken in Spaans en Portugees verlieten hun persen. Onder hen bevonden zich lettersnijders van grote reputatie, die een bepaald lettertype in omloop brachten.

Door dit document zouden we een prachtig houvast krijgen voor de phoenix — pelikaan overgang nl. 1623 — 1654, terwijl de voor mij niet bereikbare gegevens bij Verdam voor groot — grootje overgang mogelijk een jaartal opleveren dat tussen 1623 en 1654 komt te liggen.

Het modernste vraagbaken blijft steeds het werk van Rodriguez — Ribeiro, waaarvan de eerste vooral de bronnen verzorgde.

Daarvoor ging hij — als ras historicus — het harde pad op om het lastige 17 eeuws Nederlands te leren, wetende dat de oertext de individuele visie scherpt en de vertalingen vaak fouten bevatten. Zijn vertalingen openen een stuk Braziliaanse geschiedenis voor het belangstellende Portugees lezende publiek.

Dat er hier en daar wat op zijn bronnen-keus is aan te merken is niet zijn schuld evenmin op enkele fouten in zijn grote werk met betrekking tot de Kelten, Bataven, Tacitus en de Fossa Drusiana. Dat zijn alle gevolgen van het pionierswerk, het isolement.

En dàn nog staat men stil om den jongen ras-historicus te eren en respecteren. En daarin ging de Braziliaanse regering, die met haar intellectuelen wel raad weet en ze niet geestelijk laat verkommeren, voorop en schiep een speciaal instituut aan de Bibliotheek in Rio de Janeiro waar hij zich geven kan tot intellectueel en geestelijk geluk van dit schone en nobele volk.

J. C. de Groot,
Assist. Univ. te Utrecht.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Za. en Zo.:

Telegram Afdeling: Hr. Bonzet, tel. 353, L. de Colignylaan 14.

26.7: H. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.

Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Karsch, tel. 398, Beatrixlaan 16.

Biljartvereniging „Holland": Onze jaarlijkse bekerwedstrijd tegen de Biljartclub „Asiento" wordt verspeeld op 29, 30, 31 Juli en 1 Augustus as. in Sociëteit Groot Kwartier des avonds om 19.30 uur.

De laatste twee hoofdpartijen worden dan gespeeld op 1 Augustus, daarna prijsuitreiking; na afloop nog een gezellig uurtje onder ons met de muziek van enige vrolijke dansplaten. Gezien de zware taak van het Bestuur, doet dit een beroep op de leden om deze taak zoveel mogelijk te helpen verlichten, bestaande uit tellen en schrijven voor deze wedstrijden. De competitie staat deze week stil.

Openbare Bekendmakin

DE ALGEMEEN MILITAIR COMMANDANT in Cura
MAAKT BEKEND

dat op het eiland CURACAO in den loop v de maand Augustus 1942 een tweede lichti BURGERWACHTERS zal worden opgero pen voor werkelijken dienst.

Personen, die het wel meenen met landsverdediging en de handhaving van openbare orde en rust en uit dien hoof alsnog tot de burgerwacht wenschen toe treden, gelieven zich daartoe mondeling schriftelijk te wenden tot den COMMANDAN BURGERWACHT CURACAO, Wilhelminaplein (Telefoon 1818), alwaar ook nadere inlichti gen te verkrijgen zijn.

De Algemeen Militair Commandan
De Kapitein ter Zee,
C. J. Baron van Asbeck

3214